

Vergaderjaar 1992-1993

23 222

Wijziging van de Machtigingswet PTT Nederland NV, de Wet op de telecommunicatievoorzieningen, de Postwet en de Wet op de omzetbelasting 1968 in verband met de beursgang van Koninklijke PTT Nederland N.V. (Wet beursgang KPN)

A

OORSPRONKELIJKE TEKST VAN HET VOORSTEL VAN WET EN VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING, ZOALS VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE EN VOOR ZOVER NADIEN GEWIJZIGD

VOORSTEL VAN WET

In artikel IV, stond in plaats van «de houder van de concessie, bedoeld in genoemde wet» de passage:

de houder van de concessie als bedoeld in genoemde wet.

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

In paragraaf 2 ontbrak de verwijzing naar de vindplaats van de daar aangehaalde kamerstukken.

In paragraaf 2 ontbraken tevens de volgende passages:

1. «Het bedrijf bezat ook geen meerjarig financieel track-record. Het naar de markt brengen van de aandelen op dat moment zou, zo de onderneming daartoe financieel-administratief en organisatorisch in staat zou zijn geweest, aan zowel het belang van de Staat als van het bedrijf afbreuk hebben gedaan.»

2. «KPN is nu, ruim 4 jaar na de verzelfstandiging, klaar voor de volgende stap: beursnotering.»

In paragraaf 3 ontbraken de volgende passages:

1. «Aldus wordt KPN in staat gesteld te opereren als ieder ander commercieel bedrijf. Daardoor wordt, met andere woorden, de marktconformiteit versterkt. Ondergetekenden zijn zich er daarbij van bewust dat die marktconformiteit bij KPN niet absoluut kan zijn. De belangrijke nutsfunctie geeft KPN een bijzonder karakter. Niettemin streven ondergetekenden, rekening houdend met dat bijzondere karakter, naar een maximale marktconformiteit van het bedrijf.»

2. «De functie die artikel 2, tweede lid, van de Machtigingswet PTT Nederland NV beoogde te vervullen, te weten het garanderen van een zekere mate van invloed van de Staat als aandeelhouder in de structuurvennootschap KPN, kan naar de overtuiging van ondergetekenden ook op een andere wijze worden ingevuld. Zij verwijzen voor de argumenten voor die opvatting met name naar paragraaf 4 van de memorie van toelichting waarin het bijzonder aandeel wordt beschreven.»

3. «Dit verhoogt op tweeërlei wijze de totale potentiële opbrengst. Dat geldt uiteraard allereerst voor de absolute opbrengst, omdat meer aandelen kunnen worden herplaatst.

Maar het geldt ook voor de opbrengst per aandeel, omdat met name buitenlandse beleggers waarde hechten aan de zekerheid dat de besluitvorming in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders niet langer eenzijdig door de Staat kan worden bepaald. Deze waarde valt overigens moeilijk te kwantificeren. Voorts verschaft het beleggers meer inzicht in het in de komende jaren op de kapitaalmarkt maximaal te verwachten aanbod van te herplaatsen KPN-aandelen. Hiermee wordt onzekerheid over het al dan niet op een later tijdstip schrappen van de 50% grens weggenomen die een prijsdrukkend effect zou kunnen hebben.»

4. «Deze flexibiliteit wordt door de in het huidige artikel 4 beschreven procedure ingeperkt.

Deze procedure kan er onder omstandigheden toe leiden dat, nadat het kabinet het voornemen tot verdere vervreemding bekend heeft gemaakt, een periode van onzekerheid omtrent een voorgenomen herplaatsing ontstaat. Een dergelijke onzekerheid heeft een negatieve invloed op de prijs van de reeds genoteerde aandelen en daarmee op de opbrengst van de door de Staat te herplaatsen aandelen. Daarnaast maakt een dergelijke onzekerheid het voor KPN

zeer moeilijk om zelf tot transacties op de kapitaalmarkt over te gaan. Voorts wijzen ondergetekenden op de overvolle internationale «privatiseringskalender» in de komende jaren. Het is van groot belang dat bij volgende herplaatsingen optimaal kan worden geprofiteerd van open plekken op die kalender. Daartoe moet de timing van volgende herplaatsingen nauwkeurig gestuurd kunnen worden. Tenslotte kan het onder omstandigheden wenselijk zijn om een pakket aandelen onderhands te herplaatsen. Ook in een dergelijke situatie is maximale flexibiliteit van groot belang.

Ondergetekenden zijn daarbij van mening dat, nu zij in de memorie van toelichting een helder toekomstbeeld hebben geschetst, de voorgestelde wijziging van artikel 4 kan worden gezien als een machtiging voor toekomstige herplaatsingen, uiteraard met instandhouding van de verantwoordelijkheid van het parlement.»

5. «Ook hier verwijzen ondergetekenden naar paragraaf 4 van deze toelichting voor de wijze waarop de consequenties van deze wijziging zijn opgevangen.»

In paragraaf 4 ontbraken de verwijzingen naar de vindplaatsen van de aangehaalde Europese richtlijnen.

In paragraaf 4 ontbraken tevens de volgende passages:

1. «Het bijzonder aandeel is in het Nederlandse ondernemingsrecht geen nieuw fenomeen. Het Nederlandse recht biedt ruimte voor het toekennen van bijzondere zeggenschapsrechten verbonden aan een bepaalde categorie aandelen. Dergelijke aandelen plegen te worden aangeduid als prioriteitsaandelen.

De bijzondere zeggenschapsrechten kunnen van zeer uiteenlopend karakter zijn. Zo kunnen zij de bestemming hebben van beschermingsconstructies. De bijzondere zeggenschapsrechten kunnen ook de betekenis hebben van bescherming van minderheidsaandeelhouders. Het bijzonder aandeel is met het oog hierop gecreëerd. Aldus wordt aan de goedkeuring van de Staat als houder van het bijzonder aandeel een aantal ingrijpende besluiten van KPN onderworpen. Deze rechten zijn

weergegeven in de concept-statuten van KPN.

Het bijzonder aandeel is dus niet bedoeld als beschermingsconstructie. Het heeft echter wel een beschermende werking. Het levert geen stemmenmacht op zoals preferente aandelen, of certificering, waardoor de zeggenschap van een overvaller wordt verwaterd, respectievelijk aan hem wordt onthouden. Juridische en commerciële repercurssies worden dan ook niet verwacht, niet in Nederland en evenmin in het buitenland.

Het aparte karakter van het bijzonder aandeel is gelegen in het feit dat de Staat door de uitoefening van de daaraan verbonden rechten mede het belang van een juridisch en financieel solide houder van de concessie beoogt te dienen naast zijn eigen economisch belang als aandeelhouder in de houder van de concessie. Een dergelijke uitoefening van rechten is in overeenstemming met het Nederlandse vennootschapsrecht. Het voorgaande sluit de uitoefening van de aan het bijzonder aandeel verbonden rechten in het financiële belang van de Staat niet uit. In dat verband kan het substantiële minderheidsbelang als ondersteunend worden beschouwd. Ondergetekenden gaan er van uit dat een belang van ongeveer één derde de hierboven genoemde doelstelling in meer dan voldoende mate realiseert.»

2. «Ten aanzien van de voorgestelde maximale hoogte van de administratieve boete wijst de eerste ondergetekende nog op het volgende. De maximale hoogte van deze boete is op f 100 000 bepaald. Deze hoogte is enerzijds ingegeven door het feit dat de maximale boete die tot op dit moment op grond van de WTV aan houders van machtigingen gegeven kan worden f 50 000 bedraagt. Omdat het niet naleven van bepaalde wettelijke voorschriften door KPN maatschappelijk veel verdergaande gevolgen kan hebben dan het niet naleven van machtigingsvoorwaarden door de houder van een machtiging, is het naar de mening van de eerste ondergetekende gewenst en passend om het maximum van de administratieve boete te verdubbelen indien KPN in strijd met bepaalde wettelijke voorschriften handelt.»

In paragraaf 6 ontbraken de verwijzingen naar de vindplaatsen van de daar aangehaalde kamerstukken en Europese richtlijnen.

Artikelen

Bij artikel II, onderdeel A, ontbrak de passage:

«Het bepaalde in onderdeel c betekent dat de rechtspersoon die concessietaken uitvoert ofwel KPN als meerderheidsaandeelhouder heeft, ofwel een rechtspersoon waarin KPN – al dan niet via een andere rechtspersoon waarin KPN rechtstreeks of via zo'n 51%-rechtspersoon aandelen heeft – op haar beurt weer meerderheidsaandeelhouder is. Met andere woorden: slechts «51% dochters» en «51% dochters van deze dochters» en verdere soortgelijke «dochters» mogen de concessietaken uitvoeren.»

Bij artikel IV ontbraken de verwijzingen naar de vindplaatsen van de daar aangehaalde Europese richtlijnen.